

Justis- og politidepartementet
Utdannings- og forskningsdepartementet

Rundskriv

Direktøren for regionalt nivå
Direktøren for KRUS
Direktøren for KITT
Utdanningsdirektoratet
Fylkeskommunene

Nr.
G-5/2005

Vår ref.
2004/05271 D SEF

Dato
06.06.2005

RUNDSKRIV OM FORVALTNINGSSAMARBEID MELLOM OPPLÆRINGSSEKTOREN OG KRIMINALOMSORGEN

1. BAKGRUNN FOR RUNDSKRIVET

Av straffegjennomføringsloven § 4 om Forvaltningssamarbeid fremgår at kriminalomsorgen gjennom samarbeid med andre offentlige etater skal legge til rette for at domfelte og innsatte i varetekt får de tjenester som lovgivningen gir dem krav på.

Opplæringsloven gir unge og voksne etter nærmere regler, rett og plikt til opplæring på grunnskolenivå, rett til videregående opplæring, og rett til fornyet grunnskoleopplæring og spesialundervisning. Opplæringen som gis innsatte er et viktig bidrag til kvalifisering for arbeid eller videre utdanning etter gjennomført straff. Et overordnet prinsipp er at undervisning som er påbegynt i fengsel skal følges opp av den ordinære skolevirksomheten i samfunnet.

Rundskrivet tar utgangspunkt i prinsippet om at domfelte har de samme rettigheter og plikter som befolkningen forøvrig innenfor rammene som følger av straffegjennomføringsloven og opplæringsloven.

2. FORMÅLET MED SAMARBEIDET

Kriminalomsorgen og opplæringssektoren skal legge til rette for et forpliktende og kvalitativt godt forvaltningssamarbeid ved å klargjøre ansvars- og oppgavefordelingen for etatene på sentralt, regionalt og lokalt nivå.

Skolen er viktig i rehabiliteringsprosessen hvor målet er å hindre tilbakefall og legge til rette for videre utdanning og arbeid. Arbeidsmarkedet stiller store krav til formalkompetanse, realkompetanse og skolegang. Sammenheng mellom skole og arbeid gjør det nødvendig med et nært samarbeid mellom disse etatene og med andre etater. Det vises til samarbeidsavtalen mellom Aetat og kriminalomsorgen.

3. ANSVARFORDDELINGEN MELLOM ETATENE

Kriminalomsorgen har ansvar for:

- at forvaltningssamarbeidet initieres og følges opp på ulike nivå mellom kriminalomsorgen og skoleverket.
- at skolens personell gis nødvendig informasjon og opplæring om sikkerhetsmessige forhold i fengsel.
- å legge forholdene praktisk til rette slik at domfelte og varetektsinnsatte kan gjøre seg nytte av opplæringstilbudene.
- å legge til rette for at opplæringen blir sett i sammenheng med annen aktivitet i fengselet som programvirksomhet og arbeidsdrift, og ha et overordnet ansvar for samarbeid og koordinering.
- at innsatte som er under opplæring, ikke flyttes mellom de ulike fengslene mer enn høyst nødvendig.
- at opplæringssektoren helt fra inntak til løslatelse involveres i planprosesser i kriminalomsorgen som vil påvirke skolens planlegging av opplæring overfor domfelte og varetektsinnsatte.
- å skape fora for erfaringsutveksling, kunnskapsutvikling og evaluering for alle involverte parter, samt sikre god informasjonsflyt.
- å skaffe til veie egnede undervisningslokaler med fast inventar i fengslene.
- å bistå i kartlegging av utdanningsnivå blant domfelte og varetektsinnsatte.

Opplæringssektoren har ansvar for:

- å legge til rette for et stimulerende læringsmiljø og et innhold av høy kvalitet hvor hensynet til den enkeltes behov og forutsetninger blir ivaretatt
- at lærerne har god og relevant kompetanse for å imøtekomme elevenes behov for tilpasset opplæring
- materiell og utstyr til opplæring
- at domfelte og varetektsinnsatte som har rett til realkompetansevurdering og ønsker det, får vurdert sin realkompetanse
- å bruke mulighetene til yrkesfaglig opplæring i samarbeid med arbeidsdriften i verksteder og fengslet for øvrig
- å se opplæringen i sammenheng med programvirksomheten og dra nytte av det i opplæringen
- å videreføre et hensiktsmessig opplæringstilbud til domfelte og innsatte ved overføring og ved løslatelse gjennom å sørge for nødvendig kontakt mellom skoleavdelingene i fengslene, og skole, fagopplæringskontor eller voksenopplæringscenter i hjemfylket
- å legge til rette for opplæring av domfelte i skole, yrkesfaglig opplæring og høyere utdanning ved frigang
- å legge til rette for rådgivning om opplæring og realkompetansevurdering til innsatte i fengslene uten egen skole
- oppfølgingsklassene
- å delta i planprosesser med kriminalomsorgen og øvrige etater som har betydning for opplæringstilbudet til domfelte og varetektsinnsatte. Dette gjelder også individuelle planer, slik at det blir en samordning av de ulike planene (Framtidsplan, Individuell opplæringsplan, attføringsplan, Individuell plan)
- å delta aktivt i fora for erfaringsutveksling, kunnskapsutvikling og kunnskapsoverføring

4. SENTRALT SAMARBEID

Utdanningsdirektoratet med representanter fra Fylkesmannen i Hordaland - Utdanningsavdelingen og Kriminalomsorgens Sentrale Forvaltning utgjør Koordineringsgruppa for opplæring i kriminalomsorgen. Koordineringsgruppa samarbeider om budsjettprosessen, regelverk, prinsipper, prioriteringer og tildelingsbrev som berører opplæring innenfor kriminalomsorgen.

I budsjett samarbeidet deltar representanter fra Utdannings- og forskningsdepartementet.

5. REGIONALT/FYLKESVIS SAMARBEID

Kriminalomsorgens seks regioner skal samarbeide med fylkeskommunene, som er faglig og administrativt ansvarlig for opplæring. Det bør også etableres en kontakt med Fylkesmennene som utøver tilsyn og kontroll overfor de fylkekommunale oppgavene.

Det skal opprettes regionale møteplasser mellom etatene. Det regionale samarbeidet skal legge til rette for et differensiert opplæringstilbud innenfor kriminalomsorgsregionene, og sikre en helhetlig vurdering av opplæringstilbudet i regionen. Samarbeidet bør omfatte plan- og budsjettarbeid og utveksling av informasjon, samt bidra til kompetanseheving innad i etatene. Det bør også omfatte oppfølging av rapportering vedrørende opplæringstilbudet og samarbeidet lokalt. Også på regionalt nivå ligger et ansvar for å trekke inn andre samarbeidende etater i kriminalomsorgen slik at tilbudene til den enkelte innsatte/domfelte kan samordnes.

6. LOKALT SAMARBEID

Fengselet og friomsorgskontoret skal samarbeide med den enkelte videregående skole og fagopplæringskontoret som betjener domfelte og innsatte. Det skal etableres rutiner og faste møteplasser for samarbeid mellom skoleledelsen og fengsels- og friomsorgsledelsen.

Samarbeidet omfatter daglig samordning, koordinering og evaluering. Der det er hensiktsmessig utarbeides lokale avtaler, gjerne mellom flere etater.

Med hilsen

Kristin Bølgen Bronebakk
ekspedisjonssjef
Justisdepartementet

Johan Raaum
ekspedisjonssjef
Utdannings- og forskningsdepartementet